

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 03.06.1992, sp. zn. 4 Cao 55/92, ECLI:CZ:NS:1992:4.CAO.55.1992.1

Číslo: 4/1994

Právní věta: Předmět soudního řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu ve věci důchodové je vymezen tím, co bylo předmětem přezkoumávaného rozhodnutí. Žádal-li poživatel starobního důchodu o úpravu (zvýšení) důchodu podle ustanovení § 21 a násl. zákona č. 87/1991 Sb. z hlediska zmírnění křivd v oblasti pracovněprávních vztahů a vztahů sociálního zabezpečení, pak nebyla předmětem rozhodování orgánu sociálního zabezpečení otázka zhodnocení i doby samostatné výdělečné činnosti jako doby zaměstnání, po kterou byl účasten pojištění a platil pojistné v době po 30. 9. 1948 (srov. k tomu § 3 vyhlášky č. 149/1988 Sb.). Nárok na toto započtení by musil být uplatněn novou žádostí u orgánu sociálního zabezpečení.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 03.06.1992

Spisová značka: 4 Cao 55/92

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Přezkum rozhodnutí jiných orgánů soudem, Sociální zabezpečení

Předpisy: 100/1988 Sb. § 4 87/1991 Sb. § 21

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 23. 9. 1991 byla navrhovatelova žádost o úpravu (zvýšení) jeho starobního důchodu podle ustanovení § 21 a násl. zákona č. 87/1991 Sb. zamítnuta s odůvodněním, že navrhovatelem předložené "oznámení o složení (ukončení) živnosti" není osvědčením ve smyslu výše citovaného ustanovení o neplatném skončení pracovního (služebního) poměru nebo členského poměru k družstvu z důvodů politické perzekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva a svobody.

V opravném prostředku požadoval navrhovatel přezkoumání uvedeného rozhodnutí a dovozoval, že splňuje podmínky pro "odškodnění" (zvýšení důchodu) podle ustanovení § 21 a násl. zákona č. 87/1991 Sb.

Krajský soud v Brně opravnému prostředku nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil, vycházející z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení, dále z vyjádření České správy sociálního zabezpečení a z obsahu přezkoumávaného rozhodnutí. Dospěl k závěru, že navrhovatel dnem 12. 12. 1949 ukončil provozování živnosti (obchodu textilem), což podle obsahu navrhovatelem

předloženého popisu bývalého Okresního národního výboru v P. z 20. 12. 1949 bylo "vzato na vědomí", a že z uvedeného důvodu není a nemůže být navrhovatel účasten mimosoudní rehabilitace ve smyslu ustanovení § 21 a násl. zákona č. 87/1991 Sb.. Nešlo tu totiž o pracovní (služební) poměr ani o členství v družstvu, takže navrhovatelův požadavek se rámci zmiňovaného ustanovení vymyká. Ostatně ani navrhovatelem předkládaný přípis bývalého ONV v P. nemůže být pokládán za osvědčení ve smyslu ustanovení § 22 zákona č. 87/1991 Sb.

V podaném odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně navrhovatel opakovaně uváděl, že by měl být účasten mimosoudní rehabilitace v oblasti důchodového zabezpečení alespoň potud, že by mu byla započtena jako doba zaměstnání doba po 25. 2. 1948 do skončení samostatné výdělečné činnosti ku dni 30. 4. 1949, tedy celkem 430 dní, po které ostatně také platil penzijní pojištění. Dovožoval proto, že mu přísluší zvýšení starobního důchodu alespoň o jedno procento průměrného měsíčního výdělku.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a účastníkům řízení nepřiznal právo na úhradu nákladů řízení.

Z odůvodnění:

Navrhovateli bylo v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně vysvětleno, proč nemůže být z jím tvrzených důvodů účasten mimosoudní rehabilitace v oblasti pracovněprávních vztahů a sociálního zabezpečení podle části čtvrté zákona č. 87/1991 Sb. (§ 21 citovaného zákona). Toto ustanovení omezuje totiž okruh oprávněných osob potud, že tu musí dojít ke skončení pracovního (služební) poměru nebo členského poměru k družstvu z důvodů politické perzekuce nebo postupu porušujícího obecně uznávaná lidská práva a svobody; neupravuje tedy skončení jiného než pracovněprávního vztahu, jak je tomu v navrhovatelově případě, byť by snad ke skončení samostatné výdělečné činnosti došlo rovněž z důvodů v citovaném ustanovení blíže upravených. Soud prvního stupně proto důvodně uvedl, že navrhovatelův požadavek se z rámce zmiňovaného ustanovení vymyká.

Odvolací soud pro úplnost připomíná, že předmět přezkumného řízení ve věcech důchodového zabezpečení je zásadně vymezen předmětem přezkoumávaného rozhodnutí. Tvrdí-li tedy navrhovatel, byť v podaném odvolání zjevně směšuje obecně platnou úpravu sociálního zabezpečení podle zákona č. 100/1988 Sb. s úpravou provedenou zákonem č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, a to tak, že mu náleží zhodnotit jako dobu zaměstnání pro výši nároku na starobní důchod právě uváděnou dobu jeho samostatné výdělečné činnosti od 25. 2. 1948 do 30. 4. 1949, po kterou byl pojištěn účasten a platil pojistné, je třeba uvést, že nebyla-li mu jím tvrzená doba jako doba zaměstnání pro výši jeho nároku na starobní důchod započtena (§ 4 zákona č. 100/1988 Sb.) a splňuje-li podmínky upravené v ustanovení § 3 vyhlášky č. 149/1988 Sb., musí takový nárok uplatnit novou žádostí o změnu dávky (§ 95 odst. 2 citovaného zákona), poněvadž tato otázka nebyla předmětem tohoto přezkumného řízení; přitom podle již citovaného ustanovení § 3 zmíněné vyhlášky by ovšem mohlo jít jen o dobu po 30. 9. 1948.

Věcně správný rozsudek soudu prvního stupně byl tedy z uvedených důvodů odvolacím soudem podle ustanovení § 219 o.s.ř. potvrzen.